

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

**w Młodzieżowym Domu Kultury Nr 2
w ZABRZU**

**Procedury postępowania w przypadku krzywdzenia dzieci opracowane
dla
Młodzieżowego Domu Kultury Nr 2 w Zabrze**

W pracy indywidualnej i grupowej warunkiem *sine qua non* jest kierowanie się interesem dziecka oraz działanie dla jego dobra. Świadoma praca z objawami, wynikającymi z zaburzeń i niepełnosprawności, polegająca na zauważaniu i uwzględnianiu potrzeb indywidualnych w bieżącym funkcjonowaniu dziecka zarówno w placówce jak i w domu, tworzeniu realnych, dostosowanych do możliwości dziecka Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych, nawiązywaniu i podtrzymywaniu znaczącej relacji z dzieckiem opartej na szacunku i otwartości, tworzeniu przestrzeni do wzajemnej komunikacji o myślach, emocjach, potrzebach (z wykorzystaniem narzędzi wspomagających komunikację w przypadku dzieci niewerbalnych). Ufając słowom Janusza Korczaka:

„Staram się dziecko zrozumieć, nie szkodzić mu, stwarzać mu warunki i bodźce, aby chciało być lepsze. Dobry człowiek to taki, który czuje co drugi czuje!”

Celem polityki „Standardów Ochrony Dzieci” jest zapewnienie wychowankom Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 w Zabrze sprzyjających warunków do nauki oraz rozwoju w atmosferze życzliwości, szacunku, akceptacji i bezpieczeństwa. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika placówki i innej osoby dorosłej z otoczenia dziecka jakiegokolwiek formy przemocy. Odpowiedni system ochrony ma określić procedury oraz działania profilaktyczne, edukacyjne oraz odpowiedzialność dorosłych za bezpieczeństwo dzieci .

Podstawa prawna

- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) – art. 22b, art. 22c.
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.) – art. 2 pkt 1-8, art. 26, art. 99 pkt 4.
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) – art. 7 pkt 6.
- Ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r. poz. 17.) – art. 266 § 1 i 2.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.).

WSTĘP

Krzywdzenie dziecka to każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka.

(definicja Światowej Organizacji Zdrowia, WHO).

Obowiązkiem osoby, która dowiaduje się, że dziecko jest krzywdzone jest zatrzymanie krzywdzenia.

Interwencja prawna w sytuacji krzywdzenia dziecka rozumiana jest jako powiadomienie odpowiednich instytucji: policji, prokuratury, sądu rodzinnego i nieletnich o przestępstwie lub zagrożeniu dobra dziecka, w celu podjęcia przez te instytucje działań w ramach swoich obowiązków służbowych. Działania te zapobiegają krzywdzeniu dziecka, spowodują wyciągnięcie odpowiedzialności w stosunku do sprawcy i wesprą dziecko i rodzinę w sytuacji kryzysu.

Przemoc w rodzinie należy rozumieć przez: "jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Przez określenie członków rodziny należy rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą".

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

1. Przemoc fizyczna

Przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko lub ze strony osoby, której dziecko ufa bądź, która ma nad nim władzę. Nieprzypadkowe zranienie polegające na przykład na: popychaniu, szarpaniu, policzkowaniu, szczypaniu, kopaniu,

duszeniu, biciu otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewaniu wrzątkiem lub substancjami żrącym, użyciu broni, ostrych narzędzi. Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.

Zauważalne symptomy przemocy fizycznej:

- ślady palców i przedmiotów na ciele dziecka
- okrągłe punktowe poparzenia
- opuchlizna, złamania, zwichnięcia
- skarpetkowe odparzenia
- siniaki w nietypowych miejscach ciała dziecka, np. okularowe w okolicy oczu

Pośrednio obserwowane zachowania dziecka:

- lęk przed rozebraniem się,
- lęk przed dotykiem drugiej osoby,
- strój nieadekwatny do pory roku i pogody (długie rękawy, kiedy jest ciepło),
- nadmierna apatia lub agresja,
- noszenie ciemnych okularów, także przy braku słońca.

Wzmożony nacisk na obserwację symptomów i zachowania dziecka, jeśli pracujemy z uczniem niewerbalnym.

2. Przemoc psychiczna

Chroniczna, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą dorosłą, obejmująca zarówno działania jak i zaniechania.

Formy przemocy psychicznej:

- Niedostępność emocjonalna
- Zaniedbywanie emocjonalne
- Relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu
- Nieodpowiedzialne rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem
Niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy osobą dorosłą a dzieckiem.

Objawy przemocy psychicznej:

- zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego),
- psychosomatyczne (ból jelitowo-żołądkowy, ból i zawroty głowy),
- moczenie i zanieczyszczanie się
- bóle mięśni, nadmierna potliwość, zaburzenia snu,
- brak poczucia pewności siebie, niska samoocena, wycofanie,
- depresja, fobie, lęki,
- zachowanie destrukcyjne,
- kłopoty z kontrolą emocji,
- poczucie krzywdy i winy, nieufność do innych,
- problemy szkolne, zachowania agresywne w stosunku do innych osób.

3. Wykorzystanie seksualne

Włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może się zgodzić w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi, społecznymi. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność (np. prezentowanie treści o tematyce pornograficznej, robienie zdjęć lub filmów z udziałem dziecka bez odzieży, komentowanie dziecka w sposób erotyczny, proponowanie relacji intymnych, dotykanie w miejscach intymnych, zmuszanie do oglądania nagości i/lub dotykania przez dziecko, ocieranie, kontakty oralne) wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności i władzy.

Konsekwencje przemocy seksualnej:

Somatyczne:

- infekcje dróg moczowo - płciowych bez podłoża organicznego,
- urazy zewnętrznych narządów płciowych: zaczerwienienia, otarcia naskórka, bolesność,
- urazy około odbytowe i pochwy,
- ból przy oddawaniu moczu czy kału, np. krwawe stolce, krwawienie z narządów rodnych,
- upławy,
- infekcje jamy ustnej,
- urazy ciała związane ze stosowaną przemocą fizyczną,
- infekcje przenoszone drogą płciową (np. weneryczne, grzybicze, HIV),
- niezrozumiałe pojawienie się dolegliwości somatycznych, np. bólów brzucha, głowy,
- wymiotów, nudności, nietrzymanie kału i moczu,
- spadek apetytu,
- trudności związane z siedzeniem lub chodzeniem,
- przerwanie błony dziewiczej,
- ciąża.

Poznawcze, emocjonalne, behawioralne:

- zbyt duża erotyzacja dziecka, znajomość zachowań seksualnych charakterystycznych dla osób dorosłych,
- prowokacyjne zachowania seksualne zarówno w stosunku do dorosłych, jak i rówieśników,
- zachowania masturbacyjne,
- erotyczne rysunki lub zabawy dziecka,
- zaburzenia snu, lęki nocne, koszmary nocne,
- zaburzenia przyjmowania pokarmu,
- u małych dzieci zachowania o charakterze regresywnym, takie jak moczenie się, ssanie palca, kiwanie,

- izolowanie się, zamykanie się w sobie,
- lęki, strach, fobie, nerwice, depresje, przygnębienie, smutek,
- lęki związane z daną płcią, np. wobec rodzica danej płci,
- zachowania agresywne i (lub) autodestrukcyjne (próby samobójcze, samobójstwa),
- nadpobudliwość ruchowa,
- poczucie winy, krzywdy

4. Zaniedbywanie

Chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Objawy zaniedbania:

- częsta absencja w szkole lub przedszkolu,
- wagarowanie,
- brak przyborów szkolnych,
- ubiór nieadekwatny do pory roku,
- niedożywienie,
- zaniedbanie pod względem higienicznym i zdrowotnym (brudna skóra, rażąco małych rozmiarów odzież, przewlekłe nieleczone choroby, nie zażywanie niezbędnych leków, koniecznych badań, zaburzony rozwój fizyczny),
 - pozostawanie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych (zwłaszcza młodsze dzieci),
 - niedbanie o higienę snu i odpoczynku
 - apatia, bierność.

Rozdział I
OBJAŚNIENIE TERMINÓW

- 1) Placówka – należy przez to rozumieć Młodzieżowy Dom Kultury Nr 2 w Zabrze,
- 2) Pracownik – osoba zatrudniona w placówce na podstawie umowy o pracę, a także wolontariusz, stażysta lub osoba z zewnątrz prowadząca zajęcia z uczestnikami,
- 3) Partnerzy współpracujący z MDK2 – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania na mocy odrębnych przepisów (umowy zlecenia, umowy o dzieło itp.),
- 4) Uczestnik zajęć – każda osoba przyjęta w ramach rekrutacji na zajęcia stałe w placówce,
- 5) Małoletni- należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym , osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia ,
- 6) Opiekun uczestnika zajęć- należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji uczestnika, a w szczególności jego rodzica lub opiekuna prawnego , rodzica zastępczego,
- 7) Krzywdzenie małoletniego – każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej , które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka (definicja WHO)
- 8) Dane osobowe uczestnika zajęć- należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację uczestnika zajęć,
- 9) Osoby odpowiedzialne za Standardy Ochrony Małoletnich – należy przez to rozumieć nauczycieli prowadzących zajęcia w MDK2 ,
- 10) Osoby odpowiedzialne za Internet- należy przez to rozumieć nauczycieli – instruktorów prowadzących zajęcia w placówce z wykorzystaniem Internetu i sprzętu komputerowego.

Rozdział II
ZASADY BEZPIECZNEJ RELACJI DOROSŁY DZIECKO
PERSONEL – nauczyciele, obsługa, administracja , wolontariusze inne osoby dorosłe.

Niniejszy dokument reguluje zasady postępowania pracowników Młodzieżowego Domu Kultury Nr 2 w Zabrze (zwanymi dalej pracownikami placówki) w przypadku zapobiegania działaniom krzywdzącym dziecko.

1. W procesie rekrutacyjnym na stanowisko pracownika placówki niezbędne jest dostarczenie dokumentów o niekaralności, o niestosowaniu przemocy seksualnej, oraz podpisanie zgody dot. „Standardów Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem”.
2. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w placówce, są uważni na sytuacje związane z zagrożeniem zdrowia i życia, sprawdzają samopoczucie dziecka.
3. Pracownicy nieustannie poszerzają swoją wiedzę i doskonałą umiejętności pomocowe dot. pracy z dziećmi z zaburzeniami rozwojowymi i niepełnosprawnościami. Profesjonalne podejście do pracy zespołowej, tworzącej całościowe spojrzenie na człowieka (uwzględnianie umiejętności rozwojowych dzieci, wynikających z niepełnosprawności).
4. Nauczyciele organizują zajęcia zapewniające dzieciom wszechstronny rozwój, zadania i działania dostosowane są do potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci.
5. Pracownicy towarzyszą dzieciom w sytuacjach trudnych, wspierają w poszukiwaniu rozwiązań.
6. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażania emocji w sposób nie krzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad życzliwych, opartych na szacunku interakcjach.
7. Dzieci zostaną zapoznane z zasadami regulującymi funkcjonowanie grupy uwzględniającymi prawa dziecka (tworzenie kontraktu uwzględniającego wartości placówki zgodne ze Standardami Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem).
8. Pozytywne zachowania dzieci wzmacniane są poprzez nagradzanie: słowne (pochwała indywidualna, pochwała w obecności dzieci), indywidualne systemy motywacyjne.
9. W każdej sytuacji dziecko jest informowane o konsekwencji zachowania i możliwych działaniach naprawczych.
10. Niedopuszczalne są zachowania z obszarów przemocowych: cielesne (szarpanie, bicie, popychanie), słowne (wyzywanie, wyśmiewanie), zmuszanie, negowanie uczuć.
11. Bezpośredni kontakt z dzieckiem oparty jest na poszanowaniu intymności dziecka. Zasady bezpośredniego kontaktu z dzieckiem ustalane są z rodzicami, opiekunem prawnym z poszanowaniem zdania obu stron. W zgodzie z tworzonymi indywidualnie programami interwencyjnymi w przypadku zachowań trudnych, uwzględniającymi bezpieczeństwo dziecka i otoczenia. W szczególnych uzasadnionych przypadkach uzasadnione jest użycie siły przez pracownika placówki w celu przerwania zachowań wychowanka , które zagrażają życiu i zdrowiu jego samego lub innych wychowanków. Jednocześnie placówka dba o nietykalność cielesną wychowanków.

12. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek zagrożeń bezpieczeństwa każdy pracownik jest zobowiązany, w miarę możliwości im przeciwdziałać oraz natychmiast powiadomić o nich dyrektora placówki.

13. Dyrektor placówki prowadzi okresowe ewaluację swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci (obserwacje uczestniczące, obserwacje zajęć).

Rozdział III

ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

1. Każdy pracownik placówki, który zauważy negatywne zachowania innego pracownika w stosunku do dziecka, ma obowiązek interwencji. Informuje o braku zgody na takie zachowanie, działanie i zgłasza sytuację osobie powołanej w Zespole Reagowania w Kryzysie. Powołane osoby przeprowadzają rozmowę z dzieckiem i osobami posiadającymi znaczące informacje w tej sprawie. Sporządzony jest opis sytuacji (notatka służbowa).
2. Zespół Reagowania w Kryzysie opracowuje plan pomocy dziecku, z którym zapoznaje dyrektora placówki.
3. Dyrektor placówki oraz Zespół wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne i monitorują je.
4. Dyrektor Placówki przeprowadza osobne rozmowy z pracownikiem i dzieckiem oraz jego rodzicami/opiekunem prawnym. Zapisuje, wraz z pracownikiem kontrakt eliminujący nieodpowiednie zachowania. Ustala plan pomocy dziecku.
5. Dyrektor, jeśli podejrzewa popełnienie przestępstwa oprócz w/w wszczyna procedury zewnętrzne: zawiadamia policję, prokuraturę lub Kuratorium w celu rozpoczęcia postępowania dyscyplinarnego
6. Gdy zaplanowane działania nie przyniosą rezultatu Dyrektor podejmuje działania wynikające z Kodeksu Pracy.

PROCEDURY

W przypadku zgłoszenia krzywdzenia przez dziecko, pracownika szkoły lub osoby dorosłej z otoczenia dziecka podejmiemy działania interwencyjne:

Pierwszy krok: poinformowanie osób powołanych do Zespołu Reagowania w Kryzysie, którego członkami są: Wioletta Muzykant, Katarzyna Boroń, dyrektor Jolanta Skorupa.

Uczestnicy wyżej wymienionego Zespołu są zobowiązani do uruchomienia profesjonalnej relacji pomocowej, polegającej na zapewnieniu bezpieczeństwa dziecka i poszanowaniu jego godności. Działania Zespołu pozostają w zgodzie z aktualnie obowiązującymi przepisami. Równoległe z poinformowaniem Zespołu prowadzona jest **rzetelna diagnoza sytuacji**, polegająca na uzyskaniu jak najpełniejszych odpowiedzi w postaci sporządzenia notatki ze zdarzenia. Wywiad nakierowany na dostarczenie informacji:

Kto krzywdzi dziecko?

Co się wydarzyło?

Dlaczego mnie to niepokoi?

Jakie są formy krzywdzenia?

Gdzie i kiedy ma miejsce krzywdzenie (placówka, dom, inne)

Od jak dawna trwa krzywdzenie?

Jak często dochodzi do krzywdzenia?

Jak intensywne jest krzywdzenie? (czas trwania, częstotliwość, jaki jest obraz/siła obrażeń)

Jak krzywdzenie wpływa na dziecko?

Co wiem o dziecku – jakie potrzeby ma dziecko? (choroby i zaburzenia współistniejące)

Jak dziecko funkcjonuje w sytuacji krzywdzenia?

Czy ktoś jeszcze wie o krzywdzeniu?

Czy były już podejmowane próby pomocy dziecku? Jaki przyniosły efekt?

Czy w środowisku rodzinnym jest osoba dorosła wspierająca dziecko?

Jak ja mogę pomóc dziecku?

Kto jeszcze może pomóc dziecku – jakie instytucje mogę zaangażować?

Drugi krok: ZABEZPIECZENIE. Konieczne jest zbadanie bezpieczeństwa dziecka.

Jeśli w danym momencie bezpośrednio zagrożone jest życie lub zdrowie dziecka, nasze działanie musi się skupić na bezpośredniej ochronie dziecka i zakładać działania mające na celu natychmiastowe wyjęcie dziecka z rodziny lub odseparowanie od pracownika placówki, u którego jest podejrzenie krzywdzenia.

Interwencyjne telefony: policja, pogotowie. Dyrektor placówki lub upoważniony przez niego pracownik powiadamia policję, wydział rodzinny i nieletnich sądu rejonowego oraz prokuraturę rejonową o popełnieniu przestępstwa. Równolegle powiadamia pracownika socjalnego w rejonie.

Działania interwencyjne Zespołu Reagowania w Kryzysie mogą być realizowane w ramach trzech ścieżek:

- karnej (zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa)
- cywilnej (wniosek o wgląd w sytuację rodzinną dziecka)
- procedury Niebieskiej Karty (przemoc domowa)
- dyscyplinarnej (względem stosowania przemocy przez pracownika placówki)

Interwencję karną należy podjąć w przypadku przestępczości na szkodę małoletnich:

- Przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości np. zgwałcenie, wykorzystanie seksualne, prezentowanie pornografii
- Przeciwko rodzinie i opiece np. znęcanie się, porzucenie, uprowadzenie
- Przeciwko wolności np. groźba karalna, nękanie, naruszenie intymności seksualnej

- Przeciwno 3yciu i zdrowiu np. cięzki uszczerbek na zdrowiu pobicie
- Przeciwno czci i nietykalności cielesnej np. zniewaga, znieśławienie

Wzór zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwie w załączniku.

Wniosek o wgląd (przykładowy dokument w załączniku)

Gdy sąd rodzinny uzna, że dobro dziecka jest zagrożone, może wydać odpowiednie zarządzenia: zobowiązać rodziców do:

- współpracy z asystentem rodziny
- uczestniczenia w warsztatach umiejętności wychowawczych
- skierowania małoletniego do placówki wsparcia dziennego
- rozpoczęcia terapii rodzinnej, poradnictwa
- umieszczenia małoletniego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, zakładzie rehabilitacji leczniczej
- nadzoru kuratora.

Interwencja do sądu rodzinnego podejmowana jest wtedy, kiedy wyczerpują się nam środki współpracy z rodziną lub rodzice nie podejmują działań na rzecz dziecka zgodnie z zaleceniami i wskazówkami.

Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty

W przypadku podejrzenia przemocy domowej pracownik placówki przeprowadza rozmowę z wychowankiem (w przypadku wychowanka nie komunikującego się werbalnie od razu zgłasza sprawę Zespołowi Reagowania w Kryzysie).

Rozmowa dotyczy: podtrzymywania relacji opartej na zaufaniu, udzielaniu informacji o dalszych krokach, braku zgody na bicie, dotykania bez zgody dziecka. Nazywanie, że to poważna sprawa, która wymaga pomocy innych, zaufanych osób, np. pedagoga/psychologa. Informuje również o konieczności kontaktu z rodzicami, gwarantując dziecku bezpieczeństwo.

Samodzielnie i/lub wraz z członkiem Zespołu wypełnia formularz NK-A. (w załączniku).

Uprawnienia do wypełnienia formularza mają: policjant, pracownik OPS, pracownik ochrony zdrowia, pracownik oświaty, członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W przypadku stwierdzenia, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji karnej wobec rodziny i izolowania od niej dziecka i że możliwa jest współpraca z rodzicami:

1. Wezwania do placówki rodziców/opiekunów prawnych wychowanka na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego (członek Zespołu, dyrektor)
2. Zawiera z rodzicami kontrakt o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny.
3. Podejmuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny w kierunku:
 - wzmocnienia dziecka, udzielenia wsparcia w sytuacji kryzysowej i traumatycznej poprzez zapewnienie mu pomocy psychologiczno- pedagogicznej,
 - wspierania rodziny poprzez kierowanie do instytucji oferujących np. poradnictwo,

konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych,

- pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez zastosowanie procedur mediacyjnych bądź kierowanie do mediatorów,

- zabezpieczenia socjalnego poprzez kierowanie do instytucji oferujących:

poradnictwo i warsztaty w zakresie metod poszukiwania prac, zorganizowania pomocy finansowej, rzeczowej, ciepłego posiłku

4. Rodzice zostają poinformowani o podjęciu interwencji założenia „Niebieskiej Karty”. Przekazanie formularza NIEBIESKA KARTA-B.

5. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez placówkę członek Zespołu upoważniony przez dyrektora placówki składa niezwłocznie zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do Policji, Prokuratury lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

Rozdział IV

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONELU MDK2 z UCZESTNIKAMI ZAJĘĆ

1. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel Placówki jest działanie dla dobra uczestnika i w jego interesie. Personel traktuje uczestnika zajęć z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby .
2. Pracownicy placówki w codziennych kontaktach z dziećmi kierują się szacunkiem , akceptacją i życzliwością rozumianymi jako:
 - osoba dorosła uwzględnia indywidualne potrzeby dziecka,
 - osoba dorosła zwraca się do dziecka językiem zrozumiałym i empatycznym,
 - osoba dorosła nie wyraża krytycznych, ośmieszających opinii, uwag i sądów wobec dziecka oraz jego zachowań, jest uważna na konteksty sytuacyjne i nie rozmawia z innymi pracownikami o wychowankach placówki przy innych dzieciach
 - osoba dorosła w żaden sposób nie dyskryminuje dziecka,
 - osoba dorosła nie przekazuje informacji na temat funkcjonowania dziecka i jego zachowań jego Rodzicom w obecności dziecka lub innych Rodziców
 - osoba dorosła nie wykorzystuje przewagi fizycznej wobec dziecka (nie bije, nie szarpie, nie stosuje siły fizycznej),
 - osoba dorosła dostosowuje wymagania do aktualnych możliwości dziecka i wspiera go w samodzielnej realizacji
 - osoba dorosła nie publikuje wizerunku dziecka na swoich mediach społecznościowych
 - osoba dorosła bezwzględnie chroni danych osobowych dziecka, w tym przede wszystkim nie ujawnia jego diagnozy, nie rozmawia z innymi rodzicami na temat sytuacji rodzinnej, materialnej, czy zdrowotnej dziecka, czy członków jego rodziny
 - osoba dorosła nie przekazuje bez zgody Rodziców/prawnych opiekunów dziecka, informacji na temat: adopcji, przysposobienia, stwierdzonej niepełnosprawności dziecka

- osoba dorosła zaprasza dziecko do życzliwego kontaktu opierającego się na obustronnym poszanowaniu granic osobistych, budując profesjonalną relację zgodną z obyczajowością (inne zachowania opiekuńcze wynikające ze statutu rodzica, inne od niespokrewnionej osoby dorosłej pełniącej funkcję wychowawczą).
3. Pracownikowi Placówki bezwzględnie zabrania się pod groźbą kary, w tym więzienia i utraty pracy :
 - nawiązywania relacji seksualnych z uczestnikami ,
 - składać uczestnikom propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści,
 - proponować alkoholu, papierosów i innych używek .
 4. Kontakt poza godzinami pracy z uczestnikami jest co do zasady zabroniony.
 5. Nie wolno zapraszać wychowanków do swojego miejsca zamieszkania, spotkania z nimi lub też opiekunami , powinny odbywać się na terenie placówki lub w miejscu zajęć odbywających się poza placówką(występy, wyjścia, wycieczki, festyny)
 6. Jeśli pracownik musi spotkać się z uczestnikiem poza godzinami pracy placówki wymagane są karty wyjścia, karta wycieczki, oświadczenia rodzica lub opiekuna, lista uczestników.

Rozdział V

CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA UCZESTNIKÓW ZAJĘĆ

1. Pracownicy MDK2 w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na następujące czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich , tj.:
 - a) Uczestnik zajęć jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie
 - b) Uczestnik zajęć kradnie jedzenie, pieniądze
 - c) Uczestnik zajęć jest głodny
 - d) Uczestnik zajęć nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów..
 - e) Uczestnik zajęć nie ma przyborów szkolnych, odzieży itp.
 - f) Uczestnik zajęć ma widoczne obrażenia ciała
 - g) Uczestnik zajęć nadmiernie zakrywa ciało , niestosownie do sytuacji i pogody,
 - h) Uczestnik zajęć boi się rodzica lub opiekuna, boi się powrotu do domu ,
 - i) Uczestnik zajęć jest bierny, wycofany, uległy , przestraszony, depresyjny lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samo okalecza się,
 - j) Uczestnik zajęć ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet),
 - k) Uczestnik zajęć używa środków psychoaktywnych ,
 - l) W pracach artystycznych , rozmowach , zachowaniu uczestnika zajęć zaczynają dominować elementy/ motywy seksualne,
 - m) Uczestnik zajęć ucieka z domu,
 - n) Nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania uczestnika zajęć,
2. Jeżeli z objawami u uczestnika współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów, to podejrzenie , że jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione. Niepokojące zachowanie rodziców lub opiekunów to:

- a) Rodzic/Opiekun podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń dziecka,
 - b) Rodzic/ Opiekun odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem dziecka,
 - c) Rodzic/ Opiekun mówi o małoletnim w negatywny sposób , ciągle obwinia, poniża , strofuje
 - d) Rodzic/ Opiekun poddaje małoletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy , lub pobłażliwy lub odrzuca małoletniego ,
 - e) Rodzic/Opiekun nie interesuje się losem i problemami małoletniego ,
 - f) Rodzic/ Opiekun nie potrafi podać miejsca gdzie przebywa małoletni,
 - g) Rodzic/ Opiekun zachowuje się agresywnie,
 - h) Rodzic/ opiekun nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających .
3. W przypadku zidentyfikowania czynnika ryzyka , pracownicy placówki podejmują rozmowę z rodzicami/ opiekunami , przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania stosownej pomocy.
 4. Pracownicy informują Dyrektora placówki o podjętych działaniach , monitorują sytuację uczestnika zajęć.

Rozdział VI
ZASADY OCHRONY DANYCH
KORZYSTANIE Z INTERNETU, WIZERUNEK, CYBERPRZEMOC

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)
2. Pracownik placówki ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych , które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem,
3. Dane osobowe uczestnika są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik placówki może wykorzystać informacje o uczestnikach w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację uczestnika.
5. Pracownik placówki nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiekunie .
6. W placówce przestrzegane są procedury ochrony wizerunku uczestników zajęć.
7. Podczas rekrutacji na dany rok szkolny pozyskiwane są pisemne zgody rodziców lub opiekunów na publikacje wizerunku dzieci i młodzieży na potrzeby dokumentacji fotograficznej i działań podejmowanych przez placówkę.
8. Informacja o naruszeniu prywatności w placówce powinna zostać niezwłocznie przekazana Dyrektorowi i Inspektorowi Ochrony danych , który podejmie natychmiastowe działania w celu zabezpieczenia danych i ograniczenia dalszego dostępu do informacji niejawnych .

9. W przypadku poważniejszych zagrożeń i w sytuacji, gdy naruszenie prywatności jest spowodowane przez osoby spoza placówki, należy nawiązać współpracę z organami ścigania.
10. Uczestnik zajęć, który stał się ofiarą lub świadkiem cyberprzemocy powinien zgłosić sytuację do nauczyciela. Zgłoszenia może dokonać także świadek cyberprzemocy.
11. Przedstawiciel personelu, do którego dotarła informacja próbuje ustalić okoliczności zdarzenia, zebrać dowody w postaci zrzutów z ekranu, wiadomości, komentarzy, zdjęć, itp. Zebrane informacje przekazuje Dyrektorowi placówki.
12. O zdarzeniu poinformowani zostają rodzice/ opiekunowie, którzy wspólnie z Dyrektorem placówki decydują, czy sytuacja wymaga powiadomienia organów ścigania i czy odpowiedzialnym będzie rodzic czy placówka.
13. Nauczyciele prowadzący strony swoich pracowni w mediach społecznościowych mają obowiązek kontroli treści zamieszczanych w komentarzach, a także reagowanie na potencjalne zagrożenia.
14. Placówka korzysta z licencjonowanych programów antywirusowych.
15. Infrastruktura sieciowa zapewnia dostęp do Internetu tylko pracownikom, w czasie zajęć.
16. Na terenie MDK2 dostępna jest sieć Wi-Fi, zabezpieczona hasłem dostępu, do której nie mają dostępu uczestnicy zajęć.
17. Ze względu na specyfikę placówki i rodzaj zajęć, dzieci i młodzież mają dostęp do sieci internetowej i sprzętu komputerowego wyłącznie pod nadzorem nauczyciela.

Rozdział VII

ZASADY AKTUALIZACJI STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNI

1. Procedura aktualizowania Standardów Ochrony Małoletnich odbywa się nie rzadziej niż raz na dwa lata.
2. Dyrektor placówki wyznacza osoby odpowiedzialne za Standardy Ochrony Małoletnich.
3. Osoby wyznaczone przez Dyrektora monitorują realizację Standardów, koordynują zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
4. W razie konieczności osoby odpowiedzialne za Standardy Ochrony Małoletnich opracowują zmiany w obowiązującym Standardzie i dają je do zatwierdzenia Dyrektorowi.
5. Dyrektor wprowadza do Standardów Ochrony Małoletnich niezbędne zmiany

Rozdział VIII

ZASADY UDOSTĘPNIANIA RODZICOM I UCZNIOM STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem placówki ogólnodostępnym dla personelu, uczestników zajęć oraz ich rodziców / opiekunów.
2. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest udostępniony na stronie internetowej, dostępny w sekretariacie oraz w pokoju nauczycielskim.
3. Rodzice na zebraniu są poinformowani o wprowadzeniu „Standardów Ochrony Małoletnich” i dostępności dokumentu.
4. Nauczyciel daje rodzicom / opiekunom prawnym dziecka do podpisania oświadczenie, że zapoznał się ze Standardami Ochrony Małoletnich. Rodzic / opiekun prawny może

zapropnować swoje sugestie. Jeśli takie się pojawiają, nauczyciel przekazuje je osobom odpowiedzialnym za realizację Standardów Ochrony Małoletnich.

5. Nauczyciele zapoznają uczestników zajęć ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz omawiają je w taki sposób, aby uczestnicy zajęć mogli je zrozumieć niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej.

Rozdział IX

MONITORING STOSOWANIA POLITYKI OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

1. Dyrektor placówki wyznacza osobę odpowiedzialną za „Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem” i powierza jej nadzór nad jej realizacją oraz prowadzenia rejestru spraw dotyczących krzywdzenia.
2. Bieżąca wymiana informacji o rozwoju podejmowanych działań interwencyjnych w zespole interdyscyplinarnym (pracownicy, nauczyciele- instruktorzy, osoby współpracujące z dzieckiem i jego rodziną).
3. Placówka oferuje rodzicom edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem. Organizowanie regularnych, cyklicznych spotkań z rodzicami.
4. Obowiązkowa weryfikacja standardów co dwa lata.
5. Dyrektor powołuje zespół do spraw weryfikowania procedur ochrony małoletnich.
6. Placówka dokumentuje i przechowuje ujawnione lub zgłoszone incydenty lub zdarzenia zagrażające dobrem małoletniego w Rejestrze.
7. Rejestr przechowywany będzie u dyrektora placówki.

Rozdział X

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. „Standardy Ochrony Małoletnich” wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników placówki, dzieci i młodzieży i ich rodziców / opiekunów prawnych w szczególności poprzez wywieszenie ich w miejscu ogólnodostępnym lub poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej, jak również poprzez poinformowanie rodziców / opiekunów prawnych.

Monitoring Standardów – Ankieta dla wychowanków

1. Czy znasz Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w placówce?

Tak

Nie

2. Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić aby uzyskać pomoc ?

Tak

Nie

3. Czy znalazł się ktoś kto pomógł i udzielił Ci pomocy ?

Tak

Nie

4. Czy na Twoich zajęciach istnieje problem agresji, przemocy lub inne niepokojące zjawiska ?

Tak

Nie

Monitoring Standardów – Ankieta dla nauczycieli

1. Czy znasz standardy ochrony małoletnich obowiązujące w naszej placówce?
Tak Nie
2. Czy znasz treść dokumentu Standardy Ochrony Małoletnich obowiązującego w Młodzieżowym Domu Kultury Nr 2 ?
Tak Nie
3. Czy uważasz ,że potrafisz rozpoznać syndromy krzywdzonego uczestnika zajęć?
Tak Nie
4. Czy wiesz jak zareagować na symptomy krzywdzenia dziecka ?
TAK NIE
5. Czy zaobserwowałaś/ eś naruszenie zasad określonych w Standardach oraz w pozostałych regulaminach i procedurach przez innego pracownika ?
TAK NIE
6. Czy masz uwagi, sugestie związane z funkcjonowaniem Standardów? Jeśli tak , to opisz je poniżej .
7. Czy jakieś działania związane z przyjęciem Standardów jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów?

**Oświadczenie o znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych
w STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNIICH
w Młodzieżowym Domu Kultury nr 2 w Zabrze**

Ja , niżej podpisany/a
oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich stosowanymi
w Młodzieżowym Domu Kultury nr 2 w Zabrze oraz deklaruję , że będę ich przestrzegać.

.....

Podpis

Oświadczenie o niekaralności

Ja niżej podpisany /a
ur., nr dowodu osobistego/ nr paszportu
.....oświadczam , że w państwienie jest prowadzony rejestr karny/ nie wydaje się informacji z rejestru karnego. Oświadczam ,że nie byłem /am prawomocnie skazany/ a oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia w którym stwierdzono , iż dopuściłem się takich czynów zabronionych oraz , że nie mam obowiązku wynikającego z orzeczenia sadu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności , związanych z wychowaniem , edukacja, wypoczynkiem , uprawianiem sportu lub realizacja innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.

Jestem świadomy/ a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....

Czytelny podpis

pieczęćka Placówki

Zabrze, dn.

Sąd Rejonowy w Zabrze
ul. 3 - go Maja 21 A
41-800 Zabrze

WNIOSEK O WGLĄD W SYTUACJĘ RODZINNĄ DZIECKA

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego.....
urodzonego.....w, zamieszkałego w przy
ulicy.....

UZASADNIENIE

pieczętka Placówki

Zabrze, dn.

**Prokuratura Rejonowa
w Zabrzu
ul. Pawliczka 1
41-800 Zabrze**

ZAWIADOMIENIE O MOŻLIWOŚCI POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Niniejszym jako, zawiadamiam o możliwości popełnienia przestępstwa a art.... KK.... na szkodę wychowanka tut. Placówki, tj. małoletniego..... urodzonego dnia..... w, zamieszkałego w
przez:

Dane sprawcy przemocy

polegającego na tym, że....., czym wypełnił znamiona przestępstwa stypizowanego w art. KK.... Tym samym, wnoszę o wszczęcie postępowania przygotowawczego i podjęcie niezbędnych czynności dowodowych celem pociągnięcia sprawcy do odpowiedzialności karnej.

UZASADNIENIE

.....
.....